

Wat is het doel van het project Versterking bevolkingszorg?

In de vergadering van het Veiligheidsberaad in mei 2014 zijn de voorzitters van de veiligheidsregio's overeengekomen om een nieuwe visie op bevolkingszorg, inclusief een aantal prestatie-eisen, landelijk te implementeren om zo de bevolkingszorg 'op orde' te brengen. Deze visie die is opgesteld door de commissie Bevolkingszorg (BZOO) op orde¹ en is beschreven in de gelijknamige rapportage *BZOO 2.0* geeft richting aan het realistischer en eigentijds, en daardoor ook minder complex, vormgeven van de bevolkingszorg.

Doel van het project Versterking bevolkingszorg is tweeledig:

1. het ondersteunen van gemeenten en regio's om de bevolkingszorg te versterken door het implementeren van de visie Bevolkingszorg op orde.
2. het monitoren van de voortgang van de implementatie om het Veiligheidsberaad daar over te kunnen informeren.

Om de regio's en gemeenten te helpen met de versterking van de bevolkingszorg worden onder leiding van een projectgroep van de commissie in de periode oktober 2015 – medio 2016 verschillende interactieve (inter)regionale bijeenkomsten georganiseerd.

Middels deze factsheet willen we de regio's informeren over de opzet van deze interregionale bijeenkomsten.²

Wat is het doel van de interregionale bijeenkomsten?

Tijdens de interregionale bijeenkomsten waaraan twee of drie regio's tegelijkertijd deelnemen, worden bestaande kennis, ervaring en eventuele *good practices* over (uitwerkingen van) BZOO 2.0 interactief verzameld. Om dit concreet handen en voeten te geven, wordt tijdens de bijeenkomsten een aantal (nieuwe) producten besproken en/of in gezamenlijkheid ontwikkeld. Naar behoefte kan tijdens de bijeenkomst ook gereflecteerd worden op producten/werkwijzen die door de regio's in het kader van de implementatie al zelf ontwikkelen.

Er wordt onderscheid gemaakt in de volgende producten:

- Versterkingsproducten en -instrumenten die in de *voorbereiding* gebruikt kunnen worden om de bevolkingszorg te versterken. Op de [website](#) wordt voor de beeldvorming een aantal voorbeelden genoemd.³
- Een catalogus van standaardincidenten die een nadere uitwerking geeft van de prestatie-eisen uit BZOO, dat wil zeggen per incident een beschrijving wat bevolkingszorg op moet (kunnen) leveren en hoe dit geleverd kan worden.

¹ De commissie BZOO bestaat momenteel uit P. den Oudsten (burgemeester Groningen, voorzitter commissie en portefeuillehouder Bevolkingszorg in het Veiligheidsberaad), A. Meijer (gemeentesecretaris Amstelveen, tevens lid van de managementraad Bevolkingszorg), W. Kleinhuis (directeur veiligheidsregio Fryslân), I. Helsloot (hoogleraar Besturen van Veiligheid aan de Radboud Universiteit Nijmegen) en R. Bitter (coördinerend gemeentesecretaris Hollands Midden en tevens projectleider van het project Versterking BZ).

² Een eerste versie van de factsheet is opgesteld in oktober 2015. Naar aanleiding van de eerste twee pilotbijeenkomsten die eind 2015 hebben plaatsgevonden heeft een aanpassing plaatsgevonden.

³ Een deel van de voorbeelden zijn door de deelnemers aan de eerste twee pilotbijeenkomsten, zonder nadere uitwerking, ingebracht.

Vorbereidende gesprekken

De regio's zijn (en blijven) zelf verantwoordelijk voor de implementatie van BZOO; de interregionale bijeenkomsten zijn slechts bedoeld om de regio's daarbij te ondersteunen. De regio's kunnen dan ook binnen deze bedachte opzet vanzelfsprekend een eigen focus aanbrengen.

Om die reden vindt er voorafgaand aan de bijeenkomst een overleg plaats met de projectgroep waarin de regio's aangeven welke onderwerpen/producten zij tijdens de bijeenkomst willen bespreken c.q. nader willen uitwerken. Ook wordt een standaardincident gekozen om tijdens de bijeenkomst met elkaar uit te werken.

Wie zijn contactpersonen namens de projectgroep?

Namens de projectgroep zijn aanspreekpunt:

- Astrid Scholtens (a.scholtens@crisislab.nl / 06 10525780).⁴
- Dorine Peters (dorinepeters@gmail.com / 06 41861791).

Zij nemen contact op met de contactpersonen van de regio('s) om het doel en de opzet nader toe te lichten en om een voorbereidend gesprek te plannen over de daadwerkelijke invulling en eventuele regionale wensen.

Wie nemen deel aan de interregionale bijeenkomst?

Wie er deelnemen aan de bijeenkomsten hangt af van de onderwerpen/producten die door de regio's gekozen worden. Dit kunnen enthousiaste en constructief meedenkende planvormers, oefencoördinatoren en/of evaluatoren zijn, maar dit kunnen ook ervaren operationele bevolkingszorgers zijn zoals een OvD-BZ en/of Algemeen commandanten BZ. Ook een combinatie is mogelijk.

Hoeveel mensen nemen deel aan de interregionale bijeenkomst?

Gezien het interactieve karakter van de bijeenkomst streven we naar maximaal 15 personen per bijeenkomst.

Hoe lang duurt de bijeenkomst?

De interactieve bijeenkomst neemt een dag in beslag.

Waar vindt de regionale bijeenkomst plaats?

Dat laten we aan de regio's zelf over. Het ligt voor de hand om de bijeenkomst in één van de deelnemende regio's te laten plaatsvinden.

Welke inspanning wordt van de regio's verwacht mbt de organisatie?

Om de regio's optimaal te kunnen ondersteunen, hebben we voor de *organisatie* van de regionale bijeenkomst de hulp van de regio's nodig. Deze hulp bestaat uit:

- het aanwijzen van een contactpersoon die namens de twee of drie deelnemende regio's kan optreden.
- het uitnodigen van de juiste mensen.
- het regelen van een locatie om de bijeenkomst te laten plaatsvinden.

Waar is meer informatie over het project te vinden?

In de bijlage bij deze factsheet treft u een samenvatting van het project. Meer informatie over het project is te vinden op: <http://www.strategische-agenda.nl/project/versterking-bevolkingszorg/>

⁴ Namens de commissie één van de opstellers van de rapportage BZOO.

BIJLAGE

Aanleiding en projectdoelstellingen van project Versterking Bevolkingszorg

Aanleiding

In 2011 werd door de (toenmalige) portefeuillehouder Bevolkingszorg in het DB Veiligheidsberaad geconstateerd dat de bevolkingszorg nog te vrijblijvend door de gemeenten en regio's werd ingevuld. Dit heeft deels te maken met het feit dat de (organisatie van de) bevolkingszorg 'te complex' is vormgegeven: het houdt onvoldoende rekening met hoe gemeentefunctionarissen, maar ook burgers, tijdens crises (kunnen) handelen. Ook heeft het onvoldoende 'ingespeeld' op een veranderde samenleving en de behoeften van burgers. Dit heeft geleid tot het instellen van een speciale commissie die op basis van wetenschappelijk onderzoek een nieuwe visie op bevolkingszorg heeft geformuleerd, bedoeld om de bevolkingszorg 'op orde' te brengen. Deze visie, inclusief een aantal prestatie-eisen en beschreven in de rapportage *Bevolkingszorg op orde 2.0* (BZOO 2.0), geven gemeenten en regio's richting aan het realistischer en eigentijds, en daardoor vooral ook minder complex, vormgeven van de bevolkingszorg.

In de vergadering van het Veiligheidsberaad op 16 mei 2014 is de rapportage *BZOO 2.0* definitief vastgesteld, zodat er bij de voorzitters veiligheidsregio bestuurlijke commitment bestond om de visie en prestatie-eisen landelijk te implementeren. Op 18 juli 2014 werd de rapportage uit naam van de (huidige) portefeuillehouder Bevolkingszorg gezonden aan alle veiligheidsregio's en gemeenten met het verzoek de bevolkingszorg op orde te brengen door het implementeren van BZOO 2.0. Met de minister van Veiligheid en Justitie is afgesproken dat hierdoor de vrijblijvendheid in de bevolkingszorg wordt aangepakt.

De ervaring van onder andere enkele leden van de commissie BZOO tijdens het uitdragen van de visie leerde echter dat de implementatie niet vanzelfsprekend gaat. Daarom is in dezelfde vergadering van 16 mei 2014 besloten om vanuit het Veiligheidsberaad de gemeenten en regio's bij de implementatie te helpen.

Dit heeft geleid tot een voorstel voor een project Versterking bevolkingszorg, dat twee doelstellingen en een subdoelstelling kent.

Projectdoelstellingen

Doelstelling 1: In de eerste plaats is het project Versterking bevolkingszorg bedoeld om gemeenten en regio's **te ondersteunen bij de implementatie** van de visie en prestatie-eisen wat moet leiden tot de beloofde versterking van de bevolkingszorg. Uit onderzoek blijkt dat het niet zinvol is om nieuwe visies 'over de schutting' te gooien. Implementatie van een nieuwe werkwijze is pas succesvol als uitvoerders de aanleiding van de nieuwe werkwijze herkennen en zelf betrokken worden bij de vormgeving ervan. Het bevorderen van de implementatie gebeurt daarom door bestaande kennis, ervaring, best practices en enthousiasme over (uitwerkingen van) BZOO 2.0 in de regio's interactief te verzamelen dan wel in gezamenlijkheid te ontwikkelen en actief te verspreiden. De opbrengst wordt door de gemeenten en regio's gebruikt bij het actualiseren/aanpassen van hun praktische draaiboeken, het (anders) vormgeven van oefeningen en het

houden van (een andere wijze van) evalueren. De gekozen interactieve aanpak brengt naar verwachting ook een gedragsverandering teweeg die noodzakelijk is om de visie en prestatie-eisen ook daadwerkelijk te kunnen implementeren.

Doelstelling 2: In de tweede plaats is het project Versterking bevolkingszorg bedoeld om in lijn met de afspraak met de minister de voortgang van de implementatie in de veiligheidsregio's 'te monitoren'. Aan het eind van het project vindt daartoe een inventarisatie plaats van de voortgang tot dan toe. De portefeuillehouder Bevolkingszorg kan daarmee zowel zijn collega's in het Veiligheidsberaad als de minister VenJ informeren over de voortgang, zodat bepaald kan worden of de (voorbereiding op de) bevolkingszorg dan op niveau is.

Subdoelstelling: De verantwoordelijkheid voor het actueel houden van de opleidingsproducten bevolkingszorg (indertijd opgesteld door de projectgroep GROOTER) is inmiddels bij het IFV belegd. Om tot eenduidigheid in de (vormgeving van de) bevolkingszorg te komen, is een subdoelstelling van dit project om waar nodig een actualisatie van de opleidingsproducten en het Referentiekader Regionaal Crisisplan (RRCP) te bevorderen zodat deze in lijn met de visie worden gebracht.

Resumerend: drie tastbare hoofdresultaten

Resumerend worden de volgende drie tastbare hoofdresultaten opgeleverd:

- Een overzicht van uitgewerkte best practices en (verwachte) knelpunten die gemeenten en regio's gebruiken bij het actualiseren/aanpassen van hun praktische draaiboeken, het (anders) vormgeven van oefeningen en het houden van (een andere wijze van) evalueren. De visie die uitgaat van zelfredzaamheid en improvisatie betekent immers nadrukkelijk ook een andere wijze van oefenen en evalueren.
- Een overzicht van de voortgang per veiligheidsregio om het Veiligheidsberaad en de minister van VenJ te informeren.
- Een geactualiseerd opleidingspakket bevolkingszorg en RRCP in lijn met de visie uit BZOO 2.0.

Activiteiten en planning

In deze paragraaf wordt een overzicht gegeven van de te verrichten activiteiten en de te leveren tussenresultaten.

1. Bevorderen van de implementatie

Regionale en thematische bijeenkomsten

Er wordt een aantal (ongeveer twaalf) regionale bijeenkomsten georganiseerd waaraan vertegenwoordigers uit twee of drie (buur)regio's deelnemen. Vertegenwoordigers kunnen mensen van de veiligheidsregio of de gemeenten zijn. Tijdens deze bijeenkomsten worden de beoogde best practices en knelpunten verzameld dan wel in gezamenlijkheid ontwikkeld. Indien aan de orde worden bestaande best practices op haalbaarheid besproken. Waar mogelijk wordt ook meteen geholpen door bij ingebrachte knelpunten bestaande best practices (bijvoorbeeld uit eerdere bijeenkomsten) aan te bieden.

Ook wordt een aantal (ongeveer vier) thematische bijeenkomsten georganiseerd waaraan alle regio's deel kunnen nemen. Afhankelijk van het thema worden ook eventueel andere partijen gezien hun expertise

uitgenodigd. Het LOCB en de managementraad bevolkingszorg worden geconsulteerd om voorstellen te doen voor thema's.

Tussenresultaat 1: Overzicht van best practices en knelpunten door het organiseren van (ongeveer twaalf) regionale bijeenkomsten en (ongeveer vier) thematische bijeenkomsten.

Leerarena's bevolkingszorg

In het geval er daadwerkelijke incidenten plaatsvinden in de doorlooptijd van het project wordt bekeken of het mogelijk is om een leerarena bevolkingszorg te organiseren om een aantal 'beproefde' best practices c.q. knelpunten op te halen. Mocht er niet in lijn gehandeld zijn met de visie, dan zou met de betrokkenen gezamenlijk tot best practices gekomen kunnen worden. Dit draagt ook bij aan de beoogde gedrags- en cultuurverandering.

Tussenresultaat 2: Een aantal 'beproefde' best practices en mogelijke knelpunten door het organiseren van een aantal leerarena's naar aanleiding van daadwerkelijke incidenten.

Publicaties best practices en knelpunten

De verzamelde uitgewerkte best practices en knelpunten worden na iedere bijeenkomst samengevat tot een korte publicatie die op de website BZOO en het kennisplatform, beide in beheer bij het IFV, snel beschikbaar wordt gesteld aan het veld. Deze publicatie kan zoals gezegd als input dienen voor het opstellen/aanpassen van praktische draaiboeken Bevolkingszorg, het vormgeven van oefeningen en het houden van (interne) evaluaties.

Tussenresultaat 3: Publicatie van de opbrengst (best practices en knelpunten) na iedere bijeenkomst c.q. leerarena.

Elektronische kennisbrief

Elke drie maanden, dat wil zeggen vier maal per jaar, wordt een elektronische kennisbrief opgesteld van de overall resultaten tot dan toe.

Tussenresultaat 4: Kennisbrief waarin de overall opbrengst tot dan toe wordt verwoord (4 maal).

2. Monitoren van de voortgang van de implementatie

Tegen het einde van het project worden vier interregionale bijeenkomsten georganiseerd waarbij kennis over de implementatie (en dus ook over de beoogde versterking die tijdens het project heeft plaatsgevonden) met elkaar wordt gedeeld.

Voor het monitoren van de voortgang worden alle regio's bezocht: planvorming wordt bekeken, met een aantal sleutelfunctionarissen worden gesprekken gevoerd en bekeken wordt tegen welke (uitvoerings)problemen men nog aanloopt. Van de bevindingen wordt een korte publicatie opgesteld. Deze publicatie wordt geagendeerd voor het Veiligheidsberaad, zodat beoordeeld kan worden of men vindt dat de

bevolkingszorg op orde is. Deze inventarisatie is ook bedoeld om de minister van Veiligheid en Justitie te informeren over de voortgang.

Tussenresultaat 5: Publicatie over de stand van zaken van de implementatie (eenmalig aan het eind van het project).

3. Bevorderen van opleidingsproducten bevolkingszorg

Voor het bevorderen van de actualisatie van de opleidingsproducten bevolkingszorg en het RRCP worden waar nodig tekstvoorstellen aangeleverd via de stuurgroep Vakbekwaamheid bevolkingszorg aan het IFV.

Tussenresultaat 6: Geactualiseerde opleidingsproducten bevolkingszorg en RRCP in lijn met BZOO 2.0.

Resumé en planning

Nr.	Activiteit	Tussenresultaat	Planning
1	Organiseren regionale en thematische bijeenkomsten	Overzicht best practices en knelpunten per bijeenkomst	t/m Q3 2016 maandlijks
2	Leerarena's bevolkingszorg	Overzicht 'beproefde' best practices en knelpunten per incident	t/m Q3 2016
3	Opstellen 16 notities van opbrengst uit de 16 bijeenkomsten	12 publicaties om snel ter beschikking te stellen aan het veld	t/m 2016 Q3 maandlijks
4	Opstellen elektronische kennisbrief (4 maal)	Elektronische kennisbrief	Q3 en Q4 2015 Q1 en Q2 2016
5	Monitoren voortgang implementatie per regio	Voortgangsrapportage	Q4 2016
6	Bevorderen waar nodig opleidingsproducten bevolkingszorg	Geactualiseerde opleidingsproducten en RRCP in lijn met visie BZOO 2.0	Q4 2015